

Jälleenrakentajan jäljillä -muistitietokeruun palkinnot jaettu

Vuoden 2008 lopussa päättyneessä kilpailussa kysyttiin, miten talvi- ja jatkosota jättivät jälkensä sotilaisiin, kotirintamalla toimineisiin, sodan aikana tai heti sodan jälkeen syntyneisiin. Yhteensä 60 vastaajaa – 35 naista ja 25 miestä – kirjoitti n. 750 sivun verran muistojaan ja käsityksiään sodanjälkeisestä ajasta.

Persoonalliset kirjoitukset avaavat tutkijoille näkökulmia tuhansien tuntoihin. Korkeatasoisesta aineistosta valittiin neljä kirjoittajaa 200 euron rahapalkinnon saajiksi. Toiset neljä saivat kunniamaininnan ja kirjapalkinnon.

Rahapalkinnot:

Kalevi Huovinen, Vantaa, s. 1925

Ytimekkäästi ajan henkeen tarttuva muistelmä "**Sodan haavoja Sauvossa**" alkaa paluulla Lapin sodasta: "Se oli paluuta pieneen mökkiin, köyhyyteen ja puutteeseen. Säännöstely oli tiukkaa. Ruokaa oli niukalti, vaatteet olivat käyneet pieniksi tai joku muu ne käyttänyt. Jos oli varaa mennä iltamiin, oli vedettävä armeijan asetakki päälle ja kestävä kysymykset siitä, tiesinkö ollenkaan sodan jo loppuneen."

Ahto A. Niemelä, Lohtaja, s. 1924

Veteraanin koruton kertomus sotilaan muuttumisesta siviiliksi, lähtöpisteenä potero 4.9.1944 klo 7.30. "Unissani en ole koskaan ollut siellä missä sotaa koin ja pelkäsin. Sotaa on aina käyty tässä kotini lähellä kotipellolla. Ketään ei vahingoitu. Kun ammun konepistoolilla, putoavat luodit – kuin mies pissaisi – lyhyen kaaren tehtyään maahan."

Eeva Pessinen, Raisio, s. 1927

Tarkka kuvaus karjalaissiirtolaisten kokemuksista ja poliittisista jännitteistä. "Nuoret eivät paljoa välittäneet heimorajoista, ellei joku muistuttanut loukkaavalla tavalla. Jos tuli joskus ristiriitaa yhteiskunnallisesta asemasta ja syntyperästä, silloin oli parempi kääntää selkensä ja lähteä toiseen suuntaan, kuin ruveta kinaamaan sellaisista asioista joita ei voinut muuttaa."

Lauri Pietilä, Oulu, s. 1923

"**Ahdistusten aika.**" Sodanjälkeistä työntekoa, arjen ongelmia ja ratkaisuja. "Omakotitaloksi muuttuneessa sotasairaalarparakissa asustelimme yli 40 vuotta. Hyvä siinä on ollut talostella.. Lapset aikuistuivat siinä ja lensivät maailmalle. Talo on nyt esikoiseni hallussa ja toiset voivat käydä siinä verestämässä lapsuutensa muistoja."

Kunniamaininnat:

Paavo Kärkkäinen, Leppävirta. – Runo jälleenrakentajaisälle.

Maire Leppänen, Turku. – Sotalapsen muistoja.

Martta Saarinen, Mänttä. – Tyhjästä aloittanut evakkoperhe.

Pirkko Tirola, Oulu. – Pikkutyön arkea, ajankuvaa.

Lisätietoja:

Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Kansanrunousarkisto, keruu@finlit.fi

Tutkija Jenni Kirves, jenni.janatuinen@helsinki.fi

